

07.04.2004. likums "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums" ("LV", 65 (3013), 27.04.2004.) [spēkā ar 01.05.2004.] ar grozījumiem:

- 27.09.2007. likums ("LV", 168 (3744), 18.10.2007.) [spēkā ar 01.11.2007.]
- 23.10.2008. likums ("LV", 174 (3958), 07.11.2008.) [spēkā ar 21.11.2008.]

Redakcijas: [01.05.2004] [01.11.2007] [01.01.2008] [01.06.2008] [**21.11.2008**] [01.06.2012]

Redakcija uz 21.11.2008.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **apdrošināšanas atlīdzība** — naudas summa, ko izmaksā, vai pakalpojums, ko sniedz zaudējumu atlīdzināšanai;
- 2) **apdrošināšanas gadījums** — ceļu satiksmes negadījums, kuram iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa;
- 3) **apdrošināšanas līgums** — vienošanās, saskaņā ar kuru transportlīdzekļa īpašnieks uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju noteiktajā termiņā un apmērā, kā arī izpildīt citas noteiktās saistības, bet apdrošinātājs uzņemas saistības izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, iestājoties apdrošināšanas gadījumam;
- 4) **apdrošināšanas polise** — apdrošinātāja izsniegts noteikta parauga dokuments, kas apliecina, ka transportlīdzekļa īpašnieks un apdrošinātājs ir noslēguši apdrošināšanas līgumu;
- 5) **apdrošināšanas prēmija** — apdrošināšanas līgumā noteiktais maksājums par transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu;
- 6) **apdrošinātājs** — persona, kurai ir tiesības veikt transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu un kura ir Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (turpmāk arī — Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs) biedrs;
- 7) **apdrošinātāja atbildības limits** — maksimālais izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības apmērs;

8) **cietusī persona** — fiziskā persona, kurai ceļu satiksmes negadījumā nodarīts veselības kaitējums, izņemot ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa vadītāju;

9) (*izslēgts ar 27.09.2007. likumu*);

10) **saskaņotais paziņojums** — veidlapa, kuru ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītāji aizpilda negadījuma vietā, ar parakstu apliecinot negadījuma norises apstākļus, faktus un negadījuma shēmu;

11) **teritorija, kur transportlīdzeklis parasti atrodas**, —

a) tās valsts teritorija, kurā transportlīdzeklim piešķirts valsts reģistrācijas numurs un izsniegta atbilstoša valsts reģistrācijas numura zīme (turpmāk — numura zīme) neatkarīgi no tā, vai šī numura zīme ir pastāvīga vai pagaidu,

b) (*izslēgts ar 27.09.2007. likumu*),

c) (*izslēgts ar 27.09.2007. likumu*),

d) ja transportlīdzeklis ir bez numura zīmes vai ja tam ir numura zīme, kas neatbilst šim transportlīdzeklim, un transportlīdzeklis ir iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā, — tās valsts teritorija, kurā ceļu satiksmes negadījums noticis;

12) **transportlīdzeklis** —

a) jebkurš sauszemes mehāniskais transportlīdzeklis, piekabe (puspiekabe), kas piedalās ceļu satiksmē Latvijas Republikas teritorijā un ir reģistrējams Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijā vai ir reģistrēts ārvalstīs,

b) trolejbuss un tramvajs;

13) **transportlīdzekļa īpašnieks** — fiziskā vai juridiskā persona, kurai pieder transportlīdzeklis vai uz kuras vārda reģistrēts transportlīdzeklis;

14) **transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs** — fiziskā vai juridiskā persona, kura nav transportlīdzekļa īpašnieks, bet uz pilnvaras, īres līguma vai cita tiesiska pamata lieto transportlīdzekli ceļu satiksmē;

15) **trešā persona** — jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kurai ceļu satiksmes negadījuma dēļ ir nodarīti zaudējumi un pienākas apdrošināšanas atlīdzība. Šā likuma 31.panta piektajā un septītajā daļā minētajos gadījumos par trešo personu uzskatāms ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieks vai tiesīgais lietotājs.

(*Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.*)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir aizsargāt ceļu satiksmes negadījumos cietušo trešo personu intereses un reglamentēt tiesiskās attiecības starp transportlīdzekļu īpašniekiem, tiesīgajiem lietotājiem un apdrošinātājiem sakarā ar transportlīdzekļu īpašnieku un tiesīgo lietotāju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu.

II nodaļa

Apdrošināšanas objekts un apdrošināšanas līguma veidi

3.pants. Obligātās apdrošināšanas objekts

(1) Obligātās apdrošināšanas objekts ir transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība (turpmāk — īpašnieka civiltiesiskā atbildība) par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu trešajai personai.

(2) Īpašnieka civiltiesisko atbildību par katru ceļu satiksmē lietoto transportlīdzekli apdrošina ikviens transportlīdzekļa īpašnieks, noslēdzot attiecīgu apdrošināšanas līgumu. Ja īpašnieks nodevis lietošanā citai personai transportlīdzekli, par kuru nav noslēgts apdrošināšanas līgums vai transportlīdzekļa lietošanas laikā ir beidzies apdrošināšanas līguma termiņš, apdrošināšanas līgumu īpašnieka vārdā slēdz transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs. Apdrošināšanas pienākuma nav tiesīgajam lietotājam, kas ir darba tiesiskajās vai dienesta attiecībās.

4.pants. Apdrošināšanas līguma veidi

Ir šādi apdrošināšanas līgumu veidi:

- 1) standartlīgums;
- 2) robežapdrošināšanas līgums;
- 3) starptautiskais apdrošināšanas līgums (turpmāk arī — Zaļā karte).

4.¹ pants. Apdrošināšanas līguma slēgšana

(1) Standartlīgumu slēdz klātienē vai izmantojot distances saziņas līdzekļus.

(2) Robežapdrošināšanas līgumu un starptautisko apdrošināšanas līgumu (Zaļo karti) slēdz tikai klātienē.

(3) Slēdzot standartlīgumu un starptautisko apdrošināšanas līgumu (Zaļo karti) attiecībā uz Latvijas Republikā reģistrētu transportlīdzekli, apdrošinātājs līguma noslēgšanas brīdī nodod datus par noslēgto līgumu sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmai. Ja standartlīgums slēgts, izmantojot distances saziņas līdzekļus, apdrošinātājs nosūta apdrošinājuma ņēmējam ar drošu elektronisko parakstu un ar laika zīmogu apliecinātu apstiprinājumu par noslēgto apdrošināšanas līgumu.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007. Skat. Pārejas noteikumus.)

5.pants. Standartlīgums

(1) Standartlīgums ir apdrošināšanas līgums, kas tiek noslēgts attiecībā uz:

- 1) Latvijas Republikā reģistrētu vai atsavinātu transportlīdzekli;
- 2) citā valstī atsavinātu vai no uzskaites noņemtu transportlīdzekli, lai to izvestu no attiecīgās valsts un reģistrētu Latvijas Republikā;
- 3) transportlīdzekli, kurš aprīkots ar speciālām Ceļu satiksmes drošības direkcijas vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras izsniegtām tranzīta numura zīmēm un paredzēts izvešanai no Latvijas Republikas;
- 4) transportlīdzekli, kurš aprīkots ar speciālām Ceļu satiksmes drošības direkcijas izsniegtām izmēģinājuma numura zīmēm un paredzēts izmēģinājuma braucieniem;
- 5) tirdzniecības uzņēmumu (komersantu), kuram izsniegta tirdzniecības numura karte attiecībā uz jauniem un Latvijas Republikā agrāk neregistrētiem transportlīdzekļiem.

(2) Lai noslēgtu standartlīgumu attiecībā uz jaunu un Latvijas Republikā, kā arī citās valstīs agrāk neregistrētu transportlīdzekli, to vispirms reģistrē Latvijas Republikā.

(3) Standartlīgums ir spēkā Eiropas Ekonomikas zonas valstīs un citās valstīs, kas pievienojušās 2002.gada 30.maija daudzpusējam nolīgumam starp Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstu un citu asociēto valstu nacionālajiem apdrošināšanas birojiem.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

6.pants. Robežapdrošināšanas līgums

(1) Robežapdrošināšanas līgums ir apdrošināšanas līgums, kas tiek noslēgts attiecībā uz transportlīdzekli, kurš reģistrēts valstī, kas nav Eiropas Ekonomikas zonas valsts, ja tā vadītājs nevar uzrādīt Latvijas Republikas teritorijā spēkā esošu transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līgumu.

(2) Robežapdrošināšanas līgums ir spēkā Eiropas Ekonomikas zonas teritorijā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

7.pants. Starptautiskais apdrošināšanas līgums (Zaļā karte)

(1) Starptautiskais apdrošināšanas līgums (Zaļā karte) ir apdrošināšanas līgums, kas tiek noslēgts attiecībā uz transportlīdzekli, kurš piedalās ceļu satiksmē valstī, kura ir Zaļās kartes sistēmas dalībvalsts.

(2) Zaļā karte ir spēkā apdrošināšanas polisē norādītajās valstīs.

(3) Latvijas Republikā reģistrēta transportlīdzekļa īpašnieks starptautisko apdrošināšanas līgumu var noslēgt tikai ar apdrošinātāju, kas ir Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja biedrs.

8.pants. Apdrošināšanas polise un tās dublikāts

(1) Apdrošinātājam ir pienākums izsniegt apdrošināšanas polisi:

1) uzreiz pēc robežapdrošināšanas līguma vai starptautiskā apdrošināšanas līguma (Zaļās kartes) noslēgšanas;

2) uzreiz pēc standartlīguma noslēgšanas, ja tas slēgts, neizmantojot distances saziņas līdzekli;

3) piecu darbdienu laikā pēc tam, kad saņemts transportlīdzekļa īpašnieka vai standartlīgumu noslēgušās personas pieprasījums, ja standartlīgums slēgts, izmantojot distances saziņas līdzekli. Juridiskā persona iesniedz rakstveida pieteikumu apdrošināšanas polises saņemšanai.

(2) Rakstveida apdrošināšanas polises neesamība neietekmē apdrošināšanas līguma spēkā esamību.

(3) Ja apdrošināšanas polise ir nozagta, nozaudēta, gājusi bojā vai sabojāta, transportlīdzekļa īpašnieks iesniedz apdrošinātājam, kas apdrošinājis transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, rakstveida iesniegumu ar lūgumu izsniegt apdrošināšanas polises dublikātu. Apdrošinātājs divu dienu laikā izsniedz apdrošināšanas polises dublikātu. Apdrošinātājam par apdrošināšanas polises dublikāta izsniegšanu ir tiesības iekasēt maksu, bet tā nedrīkst pārsniegt divus procentus no apdrošināšanas prēmijas, kas noteikta apdrošināšanas līgumā.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007. Skat. Pārejas noteikumus.)

9.pants. Apdrošināšanas līguma termiņš un spēkā stāšanās

(1) Standartlīgumu slēdz uz trim, sešiem, deviņiem vai 12 mēnešiem, izņemot gadījumu, kad:

1) transportlīdzeklis reģistrēts uz laiku. Šādā gadījumā standartlīgumu var slēgt arī līdz transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītā derīguma termiņa beigām, nepārsniedzot 12 mēnešus;

2) transportlīdzeklis noņemts no uzskaites Latvijas Republikā un tam dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē. Šādā gadījumā standartlīgumu var slēgt arī uz transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādīto termiņu;

3) transportlīdzeklis citā valstī atsavināts vai noņemts no uzskaites, lai to izvestu no attiecīgās valsts un reģistrētu Latvijas Republikā. Šādā gadījumā standartlīgumu slēdz uz 30 dienām;

4) transportlīdzeklim izsniegta tranzīta numura karte. Šādā gadījumā standartlīgumu slēdz uz tranzīta numura kartē norādīto derīguma termiņu;

5) transportlīdzeklim izsniegta izmēģinājuma numura karte. Šādā gadījumā standartlīgumu slēdz uz izmēģinājuma numura kartē norādīto derīguma termiņu, nepārsniedzot 12 mēnešus;

6) tirdzniecības uzņēmums (komersants), kam izsniegta tirdzniecības numura karte, standartlīgumu slēdz attiecībā uz jauniem un Latvijas Republikā agrāk neregistrētiem transportlīdzekļiem. Šādā gadījumā standartlīgumu slēdz uz 12 mēnešiem.

(2) Robežapdrošināšanas līgumu slēdz uz laiku no viena mēneša līdz 12 mēnešiem.

(3) Starptautisko apdrošināšanas līgumu (Zaļo karti) slēdz uz laiku no 15 dienām līdz 12 mēnešiem.

(4) Apdrošināšanas līgums stājas spēkā tā noslēgšanas brīdī, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi. Ja līgums stājas spēkā līdz pulksten 12.00, tad, aprēķinot līguma termiņa beigas, līguma spēkā stāšanās diena ieskaitāma, bet, ja līgums noslēgts pulksten 12.00 vai vēlāk, — nav ieskaitāma.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

9.¹ pants. Apdrošināšanas līguma noslēgšanai nepieciešamie dokumenti

(1) Apdrošināšanas līgumu slēdz, pamatojoties uz:

1) personas datiem, kas norādīti personu apliecinošā dokumentā vai transportlīdzekļa vadītāja apliecībā (fiziskajai personai) vai reģistrācijas apliecībā (juridiskajai personai), un

2) transportlīdzekļa reģistrācijas datiem, kas norādīti transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā.

(2) Ja transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība nav izsniegta, apdrošināšanas līgumu slēdz, pamatojoties uz šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajiem datiem un datiem, kas norādīti:

1) transportlīdzekļu mazumtirdzniecībai reģistrēta komersanta izsniegtā rēķinā-uzziņā un citos dokumentos, kuri nepārprotami apliecina transportlīdzekļa īpašnieka īpašumtiesības, ja transportlīdzeklis atsavināts Latvijas Republikā vai ja tas atsavināts vai noņemts no uzskaites citā valstī, lai to izvestu no attiecīgās valsts un reģistrētu Latvijas Republikā, vai

2) tranzīta numura kartē, ja transportlīdzeklim izsniegta tranzīta numura karte, vai

3) izmēģinājuma numura kartē, ja transportlīdzeklim izsniegta izmēģinājuma numura karte, vai

4) tirdzniecības numura kartē, ja tirdzniecības uzņēmums (komersants), kam izsniegta tirdzniecības numura karte, standartlīgumu slēdz attiecībā uz jauniem un Latvijas Republikā agrāk neregistrētiem

transportlīdzekļiem.

(3) Apdrošināšanas līgumā norāda:

- 1) šā panta pirmās daļas 2.punktā un otrās daļas 2., 3. un 4.punktā minēto dokumentu un tā numuru;
- 2) šā panta otrās daļas 1.punktā minētā dokumenta veidu, izsniegšanas datumu un numuru, ja šāds numurs ir.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

10.pants. Apdrošināšanas līguma izbeigšana pirms termiņa

(1) Apdrošināšanas līgums izbeidzas pirms termiņa — ar pieteikumā norādīto laiku, bet ne agrāk kā ar pieteikuma iesniegšanas brīdi, ja transportlīdzekļa īpašnieks iesniedz apdrošinātājam rakstveida pieteikumu par apdrošināšanas līguma izbeigšanu pirms termiņa, pieteikumam pievieno līguma izbeigšanas pamatojumu — pierādījumus, kas apstiprina vienu no šādiem nosacījumiem:

- 1) transportlīdzeklis ir atsavināts;
- 2) transportlīdzeklis izgājis no īpašnieka, glabātāja vai lietotāja valdījuma nevis viņu vainas, bet citas personas prettiesisku darbību dēļ un par to ir paziņots attiecīgajām tiesībaizsardzības iestādēm normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- 3) apdrošināšanas līgumā norādītajās ziņās ir kļūda;
- 4) tiek likvidēta juridiskā persona vai mainīts tās nosaukums.

(2) Ja transportlīdzeklis netiks izmantots ceļu satiksmē, transportlīdzekļa īpašnieks iesniedz apdrošinātājam rakstveida pieteikumu par apdrošināšanas līguma izbeigšanu pirms termiņa.

(3) Transportlīdzekļa īpašnieks pirms šā panta otrajā daļā noteiktā rakstveida pieteikuma iesniegšanas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā uz laiku pārtrauc transportlīdzekļa reģistrāciju attiecīgi Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijā.

(4) (Izslēgta ar 27.09.2007. likumu.)

(5) Izbeidzot apdrošināšanas līgumu pirms termiņa, transportlīdzekļa īpašniekam ir tiesības uz to iemaksātās apdrošināšanas prēmijas daļu, kura atbilst:

1) atlikušajam laikposmam no līguma izbeigšanas dienas līdz apdrošināšanas līguma termiņa beigām un no kuras atskaitīti ne vairāk kā 5 procenti no apdrošināšanas prēmijas daļas par atlikušo periodu, ja līgums tiek izbeigts šā panta pirmās daļas 1.punktā vai otrajā daļā minēto apstākļu dēļ un ja par attiecīgo līgumu nav pieteiktas apdrošināšanas atlīdzības izmaksas;

2) atlikušajam laikposmam, skaitot no līguma izbeigšanas dienas, ja līgums tiek izbeigts šā panta pirmās daļas 2., 3. vai 4.punktā minēto apstākļu dēļ.

(6) Ja transportlīdzeklis tiek pārreģistrēts (ja mainās transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītais īpašnieks vai — transportlīdzekļa līzings gadījumā — līzings ņēmējs, kas Ceļu satiksmes drošības direkcijas Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras Traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā reģistrēts kā transportlīdzekļa turētājs, vai transportlīdzekļa identifikācijas numurs) vai tam tiek izsniegta tranzīta numura karte vai apliecinājums par transportlīdzekļa norakstīšanu un apdrošināšanas līgumā norādītais transportlīdzekļa īpašnieks nav iesniedzis pieteikumu par apdrošināšanas līguma izbeigšanu, apdrošināšanas līgums izbeidzas brīdī, kad transportlīdzeklis pārreģistrēts vai tam izsniegta tranzīta

numura karte vai apliecinājums par transportlīdzekļa norakstīšanu.

(7) Šā panta sestās daļas nosacījumi neattiecas uz:

1) līzīga gadījumiem, ja transportlīdzeklis tiek pārreģistrēts un transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā iepriekš norādītais transportlīdzekļa turētājs kļūst par transportlīdzekļa īpašnieku;

2) standartlīgumiem, kas noslēgti, pamatojoties uz šā likuma 9.¹ panta otrās daļas 1.punktā minētajiem datiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

11.pants. Apdrošināšanas līguma spēkā esamība apdrošinātāja reorganizācijas vai likvidācijas gadījumā

(1) Ja apdrošināšanas sabiedrība tiek reorganizēta un tai ir tiesību pārņēmējs, apdrošināšanas līgumi saglabā savu spēku līdz termiņa beigām.

(2) Likvidējot apdrošināšanas sabiedrību, apdrošināšanas līgumos noteiktās saistības izpilda likvidācijas komisija vai likvidators. Saistības, kuru izpildei likvidējamai apdrošināšanas sabiedrībai nepietiek līdzekļu, pārņem Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, kas saistību izpildi nodrošina no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda (turpmāk — Garantijas fonds).

12.pants. Apdrošināšanas prēmijas apmērs

(1) Apdrošināšanas prēmijas apmēru nosaka apdrošinātājs, ievērojot transportlīdzekļa veidu, izmantošanas mērķi un citus risku ietekmējošus faktorus.

(2) Apdrošināšanas prēmijas apmēram, kas noteikts apdrošināšanas līguma slēgšanas brīdī, jābūt tādām, lai nodrošinātu apdrošināšanas līgumā noteikto saistību izpildi, kā arī segtu izdevumus, kas nepieciešami apdrošināšanas veikšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

13.pants. Apdrošināšanas prēmijas apmēra noteikšana

(1) Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, apdrošināšanas prēmijas apmērs transportlīdzekļa īpašniekam tiek noteikts, izvērtējot iepriekšējo apdrošināšanas līgumu darbības laikā izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību skaitu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā konstatēto gadījumu skaitu, kad transportlīdzeklis vadīts, izdarot administratīvus pārkāpumus, par kuriem reģistrē pārkāpumu uzskaites punktus, un noziedzīgus nodarījumus pret satiksmes drošību, kā arī izvērtējot citus risku ietekmējošus faktorus.

(2) Slēdzot apdrošināšanas līgumu, apdrošināšanas prēmijas apmēra noteikšanai līzīga ņēmējs tiek pielīdzināts transportlīdzekļa īpašniekam.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

14.pants. Apdrošināšanas prēmijas samaksa

(1) Transportlīdzekļa īpašniekam ir pienākums samaksāt apdrošināšanas prēmiju apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā un apmērā.

(2) Apdrošinātāja noteiktās apdrošināšanas prēmijas maksājums par 40 procentiem tiek samazināts transportlīdzekļu īpašniekiem, kuri ir:

1) I un II grupas invalīdi;

2) III grupas invalīdi, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās [to attiecinā attiecīgs Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas atzinums (apdrošinot vieglo automobili)].

(3) Apdrošinot traktortehniku vai tās piekabi, kas reģistrēta Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā, apdrošinātāja noteiktās apdrošināšanas prēmijas maksājums par 30 procentiem tiek samazināts, noslēdzot apdrošināšanas līgumu ar transportlīdzekļa īpašnieku — zemnieku vai zvejnieku saimniecību un lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību. Šajā panta daļā noteiktais apdrošināšanas prēmijas maksājuma samazinājums piešķirams arī lauksaimniecības produkcijas ražotājam — komersantam un fiziskajai personai, ja apdrošinātājam ir iesniegta pašvaldības izziņa par attiecīgajā kalendāra gadā īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošo zemes platību, kas tiek izmantota lauksaimniecības produkcijas ražošanai.

(4) Šā panta otrajā un trešajā daļā minēto apdrošināšanas prēmijas maksājuma samazinājumu apdrošinātājam kompensē Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs no Garantijas fonda.

(5) Apdrošināšanas līgums nezaudē spēku, ja transportlīdzekļa īpašnieks līgumā noteiktajā termiņā nav veicis nepieciešamos maksājumus.

(6) Ja transportlīdzekļa īpašnieks apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā nav samaksājis apdrošināšanas prēmiju, apdrošinātājs ir tiesīgs celt prasību tiesā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. un 23.10.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.11.2008.)

15.pants. Apdrošinātāja atbildības limits

(1) Iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu:

1) personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 5 000 000 eiro ekvivalentu latos saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto valūtas maiņas kursu dienā, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, neatkarīgi no cietušo personu skaita;

2) mantai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 1 000 000 eiro ekvivalentu latos saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto valūtas maiņas kursu dienā, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, neatkarīgi no trešo personu skaita.

(2) Zaudējumus, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar šo likumu vai kuri pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu, trešā persona ir tiesīga pieprasīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007. Pirmās daļas 1. un 2. punkta jaunā redakcija stājas spēkā 01.06.2012. Skat. Pārejas noteikumu 13.punktu.)

16.pants. Transportlīdzekļa vadītāja pienākumi

(1) Transportlīdzekļa vadītājs pēc citas ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas pieprasījuma sniedz nepieciešamo informāciju par apdrošināšanas līgumu un apdrošinātāju, ar kuru noslēgts apdrošināšanas līgums. Izbraucot ārpus Latvijas Republikas teritorijas, transportlīdzekļa vadītājam jābūt līdzī transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polisei.

(2) Transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums šajā likumā noteiktajā kārtībā paziņot par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos apdrošinātājam, kas apdrošinājis ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007. Skat. Pārejas noteikumus.)

17.pants. Apdrošinātāja pienākumi

(1) Apdrošinātājs nedrīkst atteikties noslēgt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līgumu.

(2) Apdrošinātājs pieņem saskaņotos paziņojumus un rakstveida pieteikumus par ceļu satiksmes negadījumiem.

(3) Apdrošinātājs katrā Eiropas Ekonomikas zonas valstī pilnvaro pārstāvjus, kas šīs valsts valodā kārto Eiropas Ekonomikas zonas valstīs pastāvīgi dzīvojošo personu prasības pret apdrošinātājiem sakarā ar apdrošināšanas gadījumiem, kuri notikuši Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, kas nav cietušās personas pastāvīgā dzīvesvieta, un kuros zaudējumu nodarījis transportlīdzeklis ar Latvijas Republikas numura zīmi, un pieņem lēmumus par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, kā arī nodrošina apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Apdrošinātāja pārstāvis ir attiecīgajā Eiropas Ekonomikas zonas valstī pastāvīgi dzīvojoša fiziskā persona vai reģistrēta komercsabiedrība. Apdrošinātājs paziņo Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam apdrošinātāja pārstāvju nosaukumu un juridisko adresi.

(4) Apdrošinātājs nodrošina datu ievadi sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

(5) Apdrošinātāja pienākums ir ieskaitīt maksājumus šādos Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja kontos:

1) Garantijas fondā;

2) ceļu satiksmes negadījumu novēršanai un profilakses pasākumu veikšanai;

3) Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbības nodrošināšanai.

(6) Apdrošinātājs pēc apdrošinājuma ņēmēja (transportlīdzekļa īpašnieka vai apdrošināšanas līgumu noslēgušās personas) pieprasījuma izsniedz saskaņotā paziņojuma veidlapas:

1) uzreiz pēc pieprasījuma saņemšanas, ja tas saņemts, neizmantojot distances saziņas līdzekli;

2) piecu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas, ja tas saņemts, izmantojot distances saziņas līdzekli.

(7) Katrs apdrošinātājs arī pēc tam, kad ir izbeidzis dalību Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojā, pilda savas saistības un sedz administratīvos izdevumus, kas radušies laikā, kad tas bija Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja biedrs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007. Skat. Pārejas noteikumus.)

III nodaļa Zaudējumu novērtēšana un apdrošināšanas atlīdzība

18.pants. Zaudējumi sakarā ar ceļu satiksmes negadījumu

Iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda, saskaņā ar apdrošinātāja atbildības limitu atlīdzina šajā likumā noteiktajā kārtībā novērtētos zaudējumus, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarīti trešajai personai.

19.pants. Personai nodarītie zaudējumi

(1) Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie materiālie zaudējumi ir zaudējumi sakarā ar cietušās personas:

- 1) ārstēšanu;
- 2) pārejošu darbnespēju;
- 3) darbspēju zaudējumu;
- 4) nāvi.

(2) Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie nemateriālie zaudējumi ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar:

- 1) cietušās personas fizisku traumu;
- 2) cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti;
- 3) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi;
- 4) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti.

(3) Apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem un nemateriālajiem zaudējumiem nosaka Ministru kabinets.

20.pants. Zaudējumi sakarā ar cietušās personas ārstēšanu

(1) Zaudējumi sakarā ar cietušās personas ārstēšanu ir izdevumi, kas saistīti ar cietušās personas nogādāšanu, ievietošanu, uzturēšanu, diagnostiku, ārstēšanu un rehabilitāciju ārstniecības un medicīniskās rehabilitācijas iestādē, cietušās personas kopšanu, ārstniecisko līdzekļu iegādi, ārstniecisko uzturu, ārstēšanos mājās apstākļos (ieskaitot ceļa izdevumus, apmeklējot ārstniecības vai medicīniskās rehabilitācijas iestādi), kā arī protezēšanu, endoprotezēšanu un tehnisko palīgīdzekļu iegādi vai nomu.

(2) Izdevumus, kas saistīti ar Latvijas Republikas teritorijā ceļu satiksmes negadījumos cietušo Latvijas Republikas iedzīvotāju ārstēšanos ārvalstīs, atlīdzina, ja minētā ārstēšanās iepriekš rakstveidā saskaņota ar apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju.

21.pants. Zaudējumi sakarā ar cietušās personas pārejošu darbnespēju

(1) Zaudējumi sakarā ar cietušās personas pārejošu darbnespēju ir nesaņemtie ienākumi par ārstniecības iestādes apliecināto darbnespējas laiku.

(2) Nesaņemtos ienākumus veido:

1) cietušajai personai, kura ceļu satiksmes negadījuma brīdī uzskatāma par darba ņēmēju, — Darba likumā noteiktajā kārtībā aprēķinātā cietušās personas vidējā izpeļņa, no kuras atskaitīta pēc veselības kaitējuma nodarīšanas cietušajai personai piešķirtā slimības nauda un slimības pabalsti;

2) cietušajai personai, kura ceļu satiksmes negadījuma brīdī uzskatāma par pašnodarbināto personu, — summa, kuru aprēķina kā starpību starp iepriekšējā (pirms ceļu satiksmes negadījuma) kalendāra gadā ar nodokli apliekamiem darba ienākumiem un darba ienākumiem, kas saņemti tajā kalendāra

gadā, kad personai ir bijusi pārejoša darbnespēja, un no kuras atskaitīti pēc veselības kaitējuma nodarīšanas cietušajai personai piešķirtie slimības pabalsti.

(3) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs atlīdzina cietušās personas darba devējam cietušajai personai izmaksāto slimības naudu par cietušās personas pārejošas darbnespējas laiku, kuru apliecina darba nespējas lapa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

22.pants. Zaudējumi sakarā ar cietušās personas darbspēju zaudējumu

(1) Zaudējumi sakarā ar cietušās personas darbspēju zaudējumu ir ienākumu starpība, ko nosaka, no šā likuma 21.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā aprēķinātajiem nesaņemtajiem ienākumiem atskaitot saņemtus darba ienākumus (ja tādi ir) un no valsts sociālās apdrošināšanas budžeta piešķirtās pensijas vai no valsts un pašvaldību budžeta saņemtus pabalstus.

(2) Apdrošināšanas atlīdzību par zaudējumu sakarā ar darbspēju zaudējumu izmaksā ne retāk kā reizi mēnesī (ja vien nav panākta cita vienošanās ar apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju), kamēr saglabājas cietušās personas darbspēju zaudējums.

(3) Ja cietusī persona, kura ir augstākās izglītības iestādes pilna laika students, darbspēju zaudējuma dēļ nevar turpināt pilna laika studijas, apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs sedz starpību starp maksu par nepilna laika studijām akreditētā augstākās izglītības iestādē un maksu, kura būtu jāmaksā par pilna laika studijām akreditētā augstākās izglītības iestādē, ja maksa par nepilna laika studijām akreditētā augstākās izglītības iestādē ir lielāka par maksu, kura būtu jāmaksā par pilna laika studijām akreditētā augstākās izglītības iestādē.

(4) Ja cietušajai personai, kurai ir darbspēju zaudējums, ir iespējams vienreizējā kārtā apgūt jaunu profesiju, lai gūtu ienākumus no darba, kas ir savienojams ar tās pašreizējo veselības stāvokli, apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs sedz izdevumus par profesionālās izglītības apguvi, ja attiecīgās profesionālās izglītības pakāpe nav augstāka par to izglītības pakāpi, kāda cietušajai personai bija ceļu satiksmes negadījuma brīdī. Minētos izdevumus apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs sedz pēc vienošanās ar cietušo personu.

23.pants. Zaudējumi sakarā ar cietušās personas nāvi

(1) Tiesības uz apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar apgādnieka nāvi ir:

1) bērniem, arī adoptētajiem:

a) līdz pilngadības sasniegšanai,

b) kamēr viņi mācās vidējās izglītības mācību iestādē vai ir augstākās izglītības iestādes pilna laika studenti, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam vai neatkarīgi no vecuma, ja viņi pirms pilngadības sasniegšanas kļuvuši par invalīdiem;

2) brāļiem, māsām un mazbērniem:

a) ja viņi ir jaunāki par 18 gadiem un viņiem nav citu darbspējīgu apgādnieku,

b) kamēr viņi mācās vidējās izglītības mācību iestādē vai ir augstākās izglītības iestādes pilna laika studenti, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam, ja viņiem nav darbspējīgu vecāku, vai neatkarīgi no vecuma, ja viņiem nav darbspējīgu vecāku un viņi pirms pilngadības sasniegšanas kļuvuši par invalīdiem;

3) darbnespējīgai atraitnei (atraitnim), darbnespējīgiem vecākiem vai vecvecākiem — līdz viņu

darbspēju atjaunošanai, kā arī darbspējīgai atraitei (atraitnim), ja ģimenē ir bērni vecumā līdz astoņiem gadiem vai bērns invalīds;

4) citiem apgādībā bijušajiem ģimenes locekļiem, kuri par tādiem uzskatāmi saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām".

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajiem apgādājamiem nodarītie zaudējumi sakarā ar cietušās personas nāvi ir bojā gājušās personas nesaņemto ienākumu daļa, kura katram apgādājamam pienācās, cietušajam dzīvam esot, un no kuras atskaita apgādājamam piešķirtās apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru.

(3) Katrai šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā minētajai personai izmaksājamā apdrošināšanas atlīdzība kopā ar izmaksāto valsts pensiju vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu nedrīkst būt mazāka par normatīvajos aktos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem.

(4) Tiesības saņemt zaudējumu atlīdzību sakarā ar cietušās personas apbedīšanu ir fiziskajai personai, kura uzņēmusies apbedīšanu un ir uzrādījusi miršanas apliecības oriģinālu, kā arī iesniegusi dokumentus, kas apliecina apbedīšanas faktu.

(5) Apbedīšanas izdevumus atlīdzina ne mazāk kā astoņu minimālo mēnešalgu apmērā. Ja faktiskā apbedīšanas izdevumu summa ir lielāka, tiek atlīdzināti faktiski iztērētie un dokumentāri apliecinātie saprātīgie izdevumi.

(6) Apdrošināšanas atlīdzību par zaudējumiem sakarā ar cietušās personas nāvi izmaksā, ja cietušās personas nāve iestājusies gada laikā pēc ceļu satiksmes negadījuma un tiesu medicīnas eksperts vai ārstniecības iestāde apliecina, ka cietušās personas nāve cēloniski saistīta ar attiecīgo negadījumu.

23.¹ pants. Zaudējumu sakarā ar cietušās personas darbspēju zaudējumu un cietušās personas nāvi indeksācija

Aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību par zaudējumiem sakarā ar cietušās personas darbspēju zaudējumu vai cietušās personas nāvi, apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs reizi gadā indeksē darba ienākumus, ko cietusī persona vai bojā gājusī persona saņēma pirms ceļu satiksmes negadījuma, ņemot vērā Centrālās statistikas pārvaldes oficiāli noteikto iepriekšējā gada patēriņa cenu indeksu (inflācijas koeficientu).

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007. Skat. Pārejas noteikumus.)

24.pants. Valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšana

(1) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs atlīdzina valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumus, kas radušies, nodrošinot cietušā ārstēšanu, rehabilitāciju un tehniskos palīglīdzekļus.

(2) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs atlīdzina valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumus, kas radušies, nodrošinot pensiju un pabalstu izmaksu.

(3) Šajā pantā minēto valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību nosaka Ministru kabinets.

25.pants. Mantai nodarītie zaudējumi

Ceļu satiksmes negadījumā trešās personas mantai nodarītais zaudējums ir zaudējums, kas radies:

1) sakarā ar transportlīdzekļa bojājumu vai bojāeju;

- 2) sakarā ar ceļa, ceļa būves, ēkas vai būves bojājumu vai bojāeju;
- 3) sakarā ar cita personai piederošā īpašuma, izņemot šā panta 1. un 2.punktā minēto īpašumu, bojājumu vai bojāeju;
- 4) veicot nepieciešamos ceļu satiksmes negadījumā cietušo personu glābšanas darbus;
- 5) sakarā ar cietušās personas nogādāšanai ārstniecības iestādē izmantotā transportlīdzekļa bojājumu vai šā transportlīdzekļa salona notraipīšanu;
- 6) evakuējot transportlīdzekļus no ceļu satiksmes negadījuma vietas;
- 7) sakarā ar kaitējumu videi.

26.pants. Zaudējumi sakarā ar transportlīdzekļa bojājumu

Zaudējumi sakarā ar transportlīdzekļa bojājumu ir izdevumi par transportlīdzekļa remontu, kas nepieciešams, lai atjaunotu attiecīgā transportlīdzekļa stāvokli, kāds tas bija pirms ceļu satiksmes negadījuma.

27.pants. Zaudējumi sakarā ar transportlīdzekļa bojāeju

(1) Transportlīdzeklis uzskatāms par bojā gājušu, ja tā remonts nav tehniski iespējams vai tas ir ekonomiski nepamatots. Remonts tiek uzskatīts par ekonomiski nepamatotu, ja paredzamās transportlīdzekļa remonta izmaksas pārsniedz transportlīdzekļa vērtību pirms ceļu satiksmes negadījuma.

(2) Ja transportlīdzekļa īpašnieks piekrīt transportlīdzekļa atzīšanai par bojā gājušu, zaudējumu atlīdzību izmaksā apmērā, kas atbilst transportlīdzekļa vērtībai pirms ceļu satiksmes negadījuma, kā arī atlīdzina izdevumus par izziņu, kas apliecina numurētā agregāta piederību, un izdevumus par transportlīdzekļa atlieku nogādāšanu autokapsētā. Tiesības uz transportlīdzekļa atliekām iegūst apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

(3) Ja transportlīdzekļa īpašnieks nepiekrīt transportlīdzekļa atzīšanai par bojā gājušu, zaudējumu atlīdzību izmaksā apmērā, kas atbilst starpībai starp transportlīdzekļa vērtību pirms un pēc ceļu satiksmes negadījuma.

(4) Transportlīdzekļa vērtību pirms ceļu satiksmes negadījuma nosaka eksperts, ņemot vērā attiecīgā transportlīdzekļa faktisko nobraukumu un citus transportlīdzekļa vērtību ietekmējošus faktorus.

28.pants. Izdevumi sakarā ar transportlīdzekļa vai tā atlieku evakuāciju

Izdevumi sakarā ar transportlīdzekļa vai tā atlieku evakuāciju ir izdevumi par transportlīdzekļa vai tā atlieku evakuāciju no ceļu satiksmes negadījuma vietas līdz tā transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja dzīvesvietai, kurš vadīja transportlīdzekli ceļu satiksmes negadījuma brīdī, vai līdz transportlīdzekļa remonta vietai Latvijas Republikas teritorijā. Ja sakarā ar izziņas izdarīšanu vai citu iemeslu dēļ transportlīdzekli vai tā atliekas nepieciešams novietot stāvvietā, zaudējumos ieskaita arī izdevumus par transportlīdzekļa vai tā atlieku evakuāciju līdz attiecīgajai stāvvietai un maksu par stāvvietas pakalpojumiem.

29.pants. Zaudējumi sakarā ar ceļa, ceļa būves, ēkas, būves un citas mantas bojājumu vai bojāeju

(1) Zaudējumi sakarā ar ceļa, ceļa būves, ēkas, būves un citas mantas bojājumu ir izdevumi, kas

nepieciešami, lai atjaunotu attiecīgā objekta stāvokli, kāds tas bija pirms ceļu satiksmes negadījuma.

(2) Zaudējumi sakarā ar ceļa, ceļa būves, ēkas, būves un citas mantas bojāeju ir starpība starp attiecīgā objekta vērtību pirms un pēc ceļu satiksmes negadījuma un izdevumi par bojā gājušā objekta atlieku novākšanu, kā arī inženiertīklu un komunikāciju sakārtošanu.

30.pants. Zaudējumi sakarā ar kaitējumu videi

Zaudējumi sakarā ar kaitējumu videi ir izdevumi par kaitējuma noteikšanu, ierobežošanu, samazināšanu, piesārņojuma savākšanu, neitralizāciju un iznīcināšanu vai pārstrādi, bojātās augsnes virskārtas noņemšanu, neitralizāciju vai iznīcināšanu un aizvietošanu ar jaunu augsnes kārtu.

31.pants. Zaudējumu atlīdzināšana

(1) Apdrošinātāji, kas ir apdrošinājuši ceļu satiksmes negadījumos iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

(2) Zaudējumu atlīdzina tas apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

(3) Ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību apdrošinājusi Eiropas Ekonomikas zonas valstī sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas veikšanai licencēta apdrošināšanas sabiedrība un ceļu satiksmes negadījums, kurā cietusi Latvijas Republikā pastāvīgi dzīvojoša persona, noticis Eiropas Ekonomikas zonas valstī, zaudējumu atlīdzina attiecīgās valsts pilnvarots pārstāvis Latvijas Republikā vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs. Turklāt personai ir tiesības vērsties tieši pie apdrošinātāja, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, kā arī tiesības iesniegt Latvijas Republikas tiesā prasību pret šo apdrošinātāju vai tā pilnvaroto pārstāvi.

(4) Ja zaudējumu trešajai personai nodarījušas vairākas personas, to skaitā transportlīdzekļu vadītāji, apdrošināšanas atlīdzību cietušajam izmaksā atbilstoši katra transportlīdzekļa vadītāja atbildības pakāpei.

(5) Ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušas vairākas personas, tādējādi nodarot savstarpējus zaudējumus, apdrošināšanas atlīdzību katram cietušajam izmaksā atbilstoši katra transportlīdzekļa vadītāja atbildības pakāpei.

(6) Ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījusi viena persona, bet par zaudējumu nodarīšanu vai to apmēra palielināšanu ir atbildīgas arī citas ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas, zaudējumus atlīdzina, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto personu atbildības pakāpi.

(7) Ja ir zināmas ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas, bet to pretrunīgo liecību dēļ nav iespējams noteikt šo personu atbildības pakāpi, tad, zaudējumus atlīdzinot, pieņem, ka atbildības pakāpe ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir vienāda.

(8) Ja ceļu satiksmes negadījumā cietis gājējs, velosipēdists vai cits ceļu satiksmes dalībnieks, kurš nav izmantojis transportlīdzekli un kura darbībā nav konstatēti Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi, kas būtu cēloņsakarībā ar ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu, un ja ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa vadītāja vaina nav pierādāma, apdrošināšanas atlīdzību izmaksā Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

(9) Ja cits apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs nodarītos zaudējumus ir

atlīdzinājis, pirms apdrošinātājs, kurš apdrošinājis ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, pieņēmis lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, šis apdrošinātājs atlīdzina attiecīgajam citam apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam šajā likumā noteiktajā kārtībā aprēķinātās un izmaksātās atlīdzības summu.

(10) Ja nodarītos zaudējumus saskaņā ar brīvprātīgās apdrošināšanas līgumu ir atlīdzinājuši cita apdrošināšanas sabiedrība, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) atlīdzina šajā likumā noteiktajā kārtībā aprēķinātās un izmaksātās atlīdzības summu.

(11) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs nav tiesīgs atteikt apdrošināšanas atlīdzību vai to būtiski samazināt, ja cietusī persona (transportlīdzekļa pasažieris) zināja vai tai būtu vajadzējis zināt, ka transportlīdzekļa vadītājs ceļu satiksmes negadījuma brīdī bijis alkohola vai citas apreibinošas vielas reibumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

32.pants. Līzingā nodotu transportlīdzekļu nodarīti zaudējumi

Zaudējumu atlīdzību atbilstoši šim likumam izmaksā arī gadījumā, ja transportlīdzeklis, kas pieder vienam īpašniekam, ceļu satiksmes negadījumā nodarījis bojājumus objektam, kuru šis pats īpašnieks nodevis līzingā citai personai, un ja līzinga objektam, kuram paredzēta īpašnieka reģistrācija Ceļu satiksmes drošības direkcijas Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras Traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā, ir norādīts līzinga objekta īpašnieks un līzinga objekta turētājs.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

33.pants. Zaudējumi, kas nodarīti vairāku personu mantai

(1) Ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušas vairākas personas un tām savstarpēji nodarīti zaudējumi sakarā ar mantas bojājumu vai bojāeju, apdrošināšanas atlīdzība, ko katras ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušās personas civiltiesiskās atbildības apdrošinātājs atbilstoši attiecīgās personas atbildības pakāpei izmaksā cietušajam, nedrīkst pārsniegt katra apdrošinātāja atbildības limitu.

(2) Ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījusī persona ir nodarījusi zaudējumus sakarā ar mantas bojājumu vai bojāeju vairākiem cietušajiem, apdrošināšanas atlīdzība, ko izmaksā cietušajiem, nedrīkst pārsniegt apdrošinātāja atbildības limitu.

(3) Ja ceļu satiksmes negadījumā ir nodarīti zaudējumi vairāku īpašnieku mantai un kopējais zaudējumu apmērs pārsniedz apdrošinātāja atbildības limitu, zaudējumus atlīdzina apdrošinātāja atbildības limita apmērā proporcionāli katra cietušā zaudējumu apmēram.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

34.pants. Ar piekabi (puspiekabi) vai ar citu cietajā sakabē vilktu transportlīdzekli nodarīto zaudējumu atlīdzināšana

(1) Ja zaudējumi nodarīti ar piekabi (puspiekabi) vai ar citu cietajā sakabē vilktu transportlīdzekli, kas ceļu satiksmes negadījuma brīdī atradies sakabē ar vilcēju vai citu velkošo transportlīdzekli, apdrošināšanas atlīdzību cietušajam izmaksā apdrošinātājs, kas apdrošinājis vilcēja vai cita velkošā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību.

(2) Ja zaudējumi nodarīti ar piekabi (puspiekabi), kas ceļu satiksmes negadījuma brīdī nav atradusies sakabē ar vilcēju vai citu velkošo transportlīdzekli, apdrošināšanas atlīdzību cietušajam izmaksā apdrošinātājs, kas apdrošinājis piekabes (puspiekabes) īpašnieka civiltiesisko atbildību.

35.pants. Gadījumi, kad zaudējumi netiek atlīdzināti

Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs neatlīdzina:

- 1) zaudējumus, kuri radušies, lietojot transportlīdzekli, bet par kuru nodarīšanu atbildība saskaņā ar Civillikuma 2347.pantu neiestājas. Tie ir zaudējumi, kuri radušies trešajai personai nepārvaramas varas dēļ, ar pašas šīs personas nodomu vai šīs personas rupjas neuzmanības dēļ;
- 2) zaudējumus, kurus nodarījis nenoskaidrots transportlīdzeklis, izņemot šā likuma 19.pantā minētos personai nodarītos zaudējumus un 25.panta 4. un 5.punktā minētos mantai nodarītos zaudējumus. Ja ceļu satiksmes negadījumā vismaz vienai cietušajai personai ir nodarīti smagi vai vidēji smagi miesas bojājumi, tiek atlīdzināti šā likuma 25.pantā minētie zaudējumi visām ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām;
- 3) mantai nodarītos zaudējumus, kas radušies ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašniekam un tiesīgajam lietotājam, un personai nodarītos zaudējumus, kas radušies ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa vadītājam. Šajā punktā minētos zaudējumus atlīdzina šā likuma 31.panta piektajā un septītajā daļā minētajos gadījumos;
- 4) zaudējumus sakarā ar transportlīdzekļa un tajā esošo mantu bojājumiem, bojāeju vai pazušanu, ja minētie zaudējumi personām radušies pēc ceļu satiksmes negadījuma;
- 5) zaudējumus, kuri nodarīti, transportlīdzekli izmantojot treniņbraucienā vai sacensību braucienā;
- 6) zaudējumus sakarā ar ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušajam transportlīdzeklim piekabināta vai citādi pievienota transportlīdzekļa vai piekabes bojājumu;
- 7) zaudējumus, kurus tieši vai netieši radījusi vai veicinājusi jonizējošā radiācija, jebkuras kodoldegvielas radītā radioaktīvā saindēšanās, jebkāda sprāgstošā kodolsavienojuma vai tā kodolkomponenta radioaktīvā, toksiskā, eksplozīvā vai citādi bīstamā īpašība;
- 8) ceļu satiksmes negadījuma dēļ negūto peļņu;
- 9) zaudējumus, kurus radījis akmens vai cits priekšmets, ko izkustinājis transportlīdzeklis vai tam pievienota ierīce;
- 10) apdrošināšanas sabiedrības izdevumus, kuri radušies sakarā ar veselības apdrošināšanas līgumā paredzētā apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, izņemot gadījumus, kad apdrošināšanas sabiedrība zaudējumus saskaņā ar veselības apdrošināšanas līgumu atlīdzina, izmantojot kompensācijas principu;
- 11) zaudējumus, kuri nodarīti trešās personas mantai, ko ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieks vai tiesīgais lietotājs pieņēmis kravu komercpārvadāšanai;
- 12) zaudējumus sakarā ar transportlīdzekļa bojājumu vai bojāeju, kas nodarīti ceļu satiksmes negadījumā, par kuru saskaņā ar normatīvajiem aktiem bija jāpaziņo Valsts policijai, bet tas nav izdarīts ar pašu ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto personu ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

36.pants. Paziņošana par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos

- (1) Ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir šādi pienākumi:

1) veikt visus iespējamus pasākumus, lai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā fiksētu ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, kā arī novērstu vai samazinātu turpmākos zaudējumus;

2) saglabāt un uzrādīt bojāto mantu tādā stāvoklī, kādā tā bija pēc ceļu satiksmes negadījuma, līdz laikam, kad šajā likumā noteiktajā kārtībā ir fiksēti mantai nodarītie bojājumi vai saņemts atteikums veikt bojātās mantas apskati;

3) sniegt informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam pēc tā pieprasījuma.

(2) Ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajam transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums nekavējoties (tiklīdz tas iespējams) paziņot par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam šādā veidā:

1) ja transportlīdzekļa īpašnieks ir persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, viņš iesniedz apdrošinātājam, kas apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda, pieteikumu par apdrošināšanas gadījumu. Pieteikumam pievieno aizpildītu saskaņoto paziņojumu, ja ceļu satiksmes negadījuma apstākļi fiksēti, izmantojot saskaņotā paziņojuma veidlapas;

2) ja transportlīdzekļa īpašnieks ir persona, kura nepretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, viņš iesniedz apdrošinātājam, ar kuru noslēgts civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līgums, vai, ja tāda nav, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam aizpildītu saskaņoto paziņojumu gadījumā, kad ceļu satiksmes negadījuma apstākļi fiksēti, izmantojot saskaņotā paziņojuma veidlapas, vai rakstveidā informē par ceļu satiksmes negadījumu, ja ceļu satiksmes negadījuma apstākļus fiksējusi Valsts policija.

(3) Ja transportlīdzekļa vadītājs nav paziņojis par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, pienākums paziņot atbilstoši šā panta otrajai daļai ir transportlīdzekļa īpašniekam vai — transportlīdzekļa līzīga gadījumā — līzīga ņēmējam.

(4) Persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību par mantai nodarītajiem zaudējumiem (izņemot transportlīdzeklim nodarītos zaudējumus) vai personai nodarītajiem zaudējumiem, iesniedz pieteikumu par apdrošināšanas gadījumu apdrošinātājam, kas apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda.

(5) Ja apdrošinātājs, kas apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, nav zināms vai ja tāda nav, šajā pantā minētajām personām ir pienākums vērsties Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojā vai pie jebkura apdrošinātāja. Attiecīgais apdrošinātājs, sazinoties ar Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju, noskaidro, kam paziņot par apdrošināšanas gadījumu vai iesniegt pieteikumu par apdrošināšanas gadījumu, un par to nekavējoties informē attiecīgo personu.

(6) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs piecu dienu laikā, skaitot no dienas, kad apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam saskaņā ar šā panta otrās daļas 2.punktu paziņots par apdrošināšanas gadījumu:

1) veic ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa apskati;

2) ir tiesīgs neveikt ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa apskati, par to rakstveidā informējot personu, kura paziņojusi par apdrošināšanas gadījumu.

(7) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs var atteikties izmaksāt apdrošināšanas

atlīdzību, ja trešā persona ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ nav izpildījusi kādu no šā panta pirmajā daļā noteiktajiem pienākumiem.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

37.pants. Mantai nodarīto zaudējumu novērtēšanas kārtība

(1) Zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāja vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda, norīkots eksperts nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju dienu laikā (skaitot no dienas, kad persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, paziņojusi par apdrošināšanas gadījumu apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam) veic uz apdrošināšanas atlīdzību pretendējošās personas bojātās mantas apskati.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētajā termiņā apdrošinātāja vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja norīkotais eksperts nav ieradies, trešajai personai ir tiesības izvēlēties ekspertu zaudējumu apmēra noteikšanai. Šādā gadījumā apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs nav tiesīgs apstrīdēt trešās personas pierādījumus par nodarīto zaudējumu apmēru.

(3) Veikt transportlīdzekļa tehnisko ekspertīzi un novērtēt zaudējumus sakarā ar transportlīdzeklim nodarīto bojājumu Latvijas Republikā ir tiesīgs Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja sertificēts eksperts.

(4) Ja ārvalstī reģistrēts transportlīdzeklis bijis iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā Latvijas Republikā un tā īpašnieks vai tiesīgais lietotājs nevar uzturēties Latvijas Republikā trīs dienas pēc ceļu satiksmes negadījuma, eksperts ir tiesīgs izvērtēt attiecīgās ārvalsts kompetentas personas sagatavoto minētā transportlīdzekļa zaudējumu novērtēšanas dokumentāciju un, ja tā ir pamatota, aprēķināt attiecīgos zaudējumus.

(5) Ministru kabinets izdod transportlīdzekļu tehniskās ekspertīzes noteikumus un nosaka tehnisko ekspertu sertificēšanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

38.pants. Apdrošināšanas atlīdzības pieprasīšanas kārtība

(1) Apdrošināšanas atlīdzību, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījumā nodarītos zaudējumus, aprēķina apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda).

(2) Persona, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību, iesniedz iesniegumu par apdrošināšanas atlīdzību. Iesniegumam pievieno:

1) dokumentus un citā veidā fiksētu informāciju, kas apliecina ar apdrošināšanas gadījumu saistītos faktus, zaudējumus un to apmēru, ja šāda informācija ir;

2) tiesu, prokuratūru un izmeklēšanas iestāžu vai to amatpersonu dokumentus sakarā ar ceļu satiksmes negadījumu, kurā zaudējumi nodarīti trešajai personai, ja šādi dokumenti ir;

3) *(izslēgts ar 27.09.2007. likumu);*

4) Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtu izziņu par cietušās personas darbā gūtajiem ienākumiem pirms ceļu satiksmes negadījuma, ja nodarīti šā likuma 19.panta pirmās daļas 2., 3. un 4.punktā minētie zaudējumi [izziņu nepievieno, ja persona, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību, ir pilnvarojusi apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) saņemt izziņu no Valsts ieņēmumu dienesta].

(3) Personai, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību par tās mantai nodarīto zaudējumu, tiesības celt prasību pret apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju izbeidzas, ja tās nav pieteiktas gada laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

(4) Personai, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību par nodarīto veselības kaitējumu, tiesības celt prasību pret apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju izbeidzas, ja tās nav pieteiktas triju gadu laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

(5) Ja persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar šo likumu, iesniedz rakstveida pieprasījumu, apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs iepazīstina šo personu ar tā rīcībā esošajiem dokumentiem, kas pamato lēmumu par šai personai pienākošās apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, vai izsniedz šai personai minēto dokumentu kopijas. Personai, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, ir tiesības saņemt minēto dokumentu kopijas par samaksu, kas nepārsniedz kopiju sagatavošanas izdevumus.

(6) Apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam nav pienākuma iepazīstināt ar dokumentiem un izsniegt dokumentu kopijas šā panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, ja sakarā ar ceļu satiksmes negadījumu apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir iesniedzis dokumentus tiesībaizsardzības iestādēm kriminālprocesa ietvaros.

(7) Apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam pēc iepazīstināšanas ar dokumentiem, kas pamato tā lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ir tiesības pieprasīt, lai persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, paraksta apliecinājumu, kurā norādīti dokumenti, ar kuriem šī persona ir iepazinusies. Ja persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, atsakās parakstīt šādu apliecinājumu, to paraksta apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, īpaši atzīmējot, ka minētā persona atteikusies parakstīt apliecinājumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

39.pants. Lēmums par apdrošināšanas atlīdzību

(1) Ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušās personas vaina ir noskaidrota vai ir zināma ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījusī persona un nodarītie zaudējumi ir aprēķināmi, triju mēnešu laikā no šā likuma 36.panta ceturtajā daļā minētā rakstveida pieteikuma saņemšanas dienas, bet ne vēlāk kā mēneša laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu un nosūta attiecīgu rakstveida informāciju apdrošināšanas atlīdzības pieprasītājam.

(2) Ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušās personas vaina nav noskaidrota vai ir apstrīdēta vai nodarītie zaudējumi nav pilnībā noteikti, triju mēnešu laikā no šā likuma 36.panta ceturtajā daļā minētā rakstveida pieteikuma saņemšanas dienas apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs nosūta apdrošināšanas atlīdzības pieprasītājam attiecīgu rakstveida informāciju, kurā norādīts atlīdzības neizmaksāšanas pamatojums.

(3) Par šā panta pirmajā un otrajā daļā minētā termiņa (trīs mēneši no šā likuma 36.panta ceturtajā daļā minētā rakstveida pieteikuma saņemšanas dienas) nokavējumu apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs papildus neizmaksātajai apdrošināšanas atlīdzībai vai tiesas noteiktajam zaudējumu apmēram maksā trešajai personai 0,1 procentu no neizmaksātās apdrošināšanas atlīdzības par katru nokavējuma dienu.

(4) Ja apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir pārsūdzējis tiesībaizsardzības iestāžu vai tiesas nolēmumu, šā panta pirmajā un otrajā daļā minētais termiņš tiek pārtraukts līdz sūdzības izskatīšanai un apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam nav pienākuma maksāt šā panta trešajā daļā minētos procentus, ja tiesa atzinusi pārsūdzību par pamatotu. Ja sūdzība tiek noraidīta, procenti aprēķināmi šā panta trešajā daļā

noteiktajā kārtībā. Šā panta pirmajā un otrajā daļā minētais termiņš tiek pārtraukts un apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam nav pienākuma maksāt šā panta trešajā daļā minētos procentus arī tikmēr, kamēr tiek izmeklēta krimināllieta.

(5) Ja trešo personu neapmierina apdrošinātāja lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, tai ir tiesības lūgt Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju sniegt atzinumu par minēto lēmumu. Pārbaudot trešās personas sūdzību pēc būtības, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu, kuram ir rekomendējošs raksturs.

(6) Trešā persona apdrošinātāja lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu var pārsūdzēt tiesā arī tad, ja tā neizmanto tiesības lūgt Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju sniegt atzinumu par minēto lēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

40.pants. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kārtība

(1) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs apdrošināšanas atlīdzību izmaksā piecu dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētais termiņš netiek ievērots apdrošinātāja vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja vainas dēļ, apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs papildus izmaksājamai apdrošināšanas atlīdzībai maksā 12 procentus gadā no izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības summas.

41.pants. Apdrošinātāja un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja regresa prasība

(1) Apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret:

1) transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas:

a) vadījis transportlīdzekli, būdams alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu iespaidā,

b) vadījis transportlīdzekli bez tiesībām vadīt attiecīgās kategorijas transportlīdzekli,

c) pēc ceļu satiksmes negadījuma, neievērojot šajā likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktās prasības, atstājis notikuma vietu vai izvairījies no noteiktā kārtībā izdarāmās pārbaudes alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu iespaida konstatēšanai, vai šīs vielas lietojis pēc ceļu satiksmes negadījuma līdz attiecīgajai pārbaudei,

d) nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu šajā likumā noteiktajā kārtībā vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma;

2) ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai — transportlīdzekļa līzinga gadījumā — līzinga ņēmēju, ja:

a) tas apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā nav samaksājis apdrošināšanas prēmiju,

b) transportlīdzekļa vadītājs, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu šajā likumā noteiktajā kārtībā vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma un zaudējumu piedziņa no transportlīdzekļa vadītāja nav iespējama,

c) transportlīdzekļa vadītājs, neievērojot šajā likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktās prasības,

atstājis notikuma vietu un konkrētā persona, kura vadījusi transportlīdzekli ceļu satiksmes negadījuma brīdī, nav noskaidrota,

d) transportlīdzeklim nav noteiktajā kārtībā izdarīta valsts tehniskā apskate un ceļu satiksmes negadījumā nodarītajam zaudējumam ir cēlonisks sakars ar transportlīdzekļa tehnisko stāvokli;

3) ceļa īpašnieku (pārvaldītāju), ja apdrošinātājs tā vietā ir atlīdzinājis ceļu satiksmes negadījumā nodarītos zaudējumus;

4) personu, kura zaudējumu nodarījusi ar ļaunu nolūku;

5) tirdzniecības uzņēmumu (komersantu), ja tas nav ievērojis šā likuma 5.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto kārtību, kādā pārdošanai paredzētie transportlīdzekļi piedalās ceļu satiksmē.

(2) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret:

1) ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai — transportlīdzekļa līzings gadījumā — līzings ņēmēju, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju;

2) transportlīdzekļa vadītāju, ja transportlīdzeklis iegūts ar prettiesiskām darbībām;

3) apdrošinātāju, ja tiek noskaidrots transportlīdzeklis, kas nodarījis zaudējumu, un pienākums izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību bija apdrošinātājam;

4) apdrošinātāju, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksāta šā likuma 51.panta piektajā daļā minētajā gadījumā un pienākums izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību bija apdrošinātājam;

5) Eiropas Ekonomikas zonas valsts garantijas fondu (kompensācijas iestādi), ja triju mēnešu laikā no šā likuma 36.panta ceturtajā daļā minētā rakstveida pieteikuma saņemšanas dienas ārvalsts apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai tā pārstāvis nav nosūtījis rakstveida informāciju apdrošināšanas atlīdzības pieprasītājam (Latvijas Republikā dzīvojošai personai, kura cēlusi prasību pret ārvalsts apdrošinātāju sakarā ar šajā valstī notikušo apdrošināšanas gadījumu);

6) Eiropas Ekonomikas zonas valsts garantijas fondu (kompensācijas iestādi), ja šis valsts apdrošinātājs nav iecēlis pārstāvi Latvijā un šajā valstī notikušā apdrošināšanas gadījumā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona;

7) Eiropas Ekonomikas zonas valsts garantijas fondu (kompensācijas iestādi), ja zaudējumus nodarījis šajā valstī reģistrēts transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju nav iespējams noskaidrot divu mēnešu laikā pēc apdrošināšanas gadījuma, kurā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona;

8) Eiropas Ekonomikas zonas valsts garantijas fondu (kompensācijas iestādi), ja šajā valstī ir noticis apdrošināšanas gadījums, kurā cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona, bet transportlīdzekli nav iespējams noskaidrot;

9) Eiropas Ekonomikas zonas valsts garantijas fondu (kompensācijas iestādi), ja zaudējumus Latvijas Republikā dzīvojošai personai sakarā ar attiecīgajā valstī notikušo apdrošināšanas gadījumu nodarījis ārpus Eiropas Ekonomikas zonas valstīm reģistrēts transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju nav iespējams noskaidrot divu mēnešu laikā pēc ceļu satiksmes negadījuma.

(3) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību arī starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

42.pants. Zaudējuma atlīdzināšana ārvalstniekiem

Ārvalstniekiem, kā arī ārvalstu juridiskajām personām nodarīto zaudējumu atlīdzina Latvijas Republikas likumos un starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā.

IV nodaļa

Pārvalde transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas jomā

43.pants. Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs

(1) Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas sistēmas sekmīgu darbību valstī atbilstoši savam darbības mērķim un uzdevumiem nodrošina Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, kurā apvienojušās visas apdrošināšanas sabiedrības, kurām ir tiesības veikt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu Latvijas Republikā.

(2) Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbību regulē šis likums, bet tā tiesisko statusu nosaka Biedrību un nodibinājumu likums.

(3) Ja apdrošinātājs tiek izslēgts vai izstājas no Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs par to paziņo Finanšu un kapitāla tirgus komisijai.

(4) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pilda Latvijas Republikas Zaļās kartes biroja funkcijas.

(5) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs atbilstoši savai kompetencei patstāvīgi pieņem lēmumus, veic tam noteiktos uzdevumus un ir atbildīgs par to izpildi.

44.pants. Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja kompetence, tiesības un pienākumi

(1) Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbības mērķis ir nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību un veicināt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas stabilitāti un attīstību.

(2) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs:

1) nodrošina Garantijas fonda darbību;

2) izmaksā no Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību šajā likumā noteiktajos gadījumos;

3) atbilstoši savai kompetencei izstrādā un iesniedz Finanšu ministrijai priekšlikumus jautājumos, kas saistīti ar sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;

4) atbilstoši savai kompetencei izdod apdrošinātājiem saistošus norādījumus par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;

5) attīsta sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas darbībai nepieciešamo informācijas sistēmu, nodrošina tās iekļaušanu integrētajā valsts informācijas sistēmā un datu operatīvu pieejamību Ministru kabineta noteikumos paredzētajā apjomā;

6) nodrošina šā likuma 50., 50.¹ un 51.² pantā minētās informācijas sniegšanu;

7) izstrādā un apstiprina transportlīdzekļu tehnisko ekspertīžu veikšanas metodiku, kas saistīta ar

sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;

8) ceļ tiesā regresa prasības šajā likumā noteiktajos gadījumos;

9) organizē starptautisko sadarbību sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas jomā un slēdz attiecīgus līgumus;

10) sniedz pakalpojumus, kas saistīti ar sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas tehniskajām, juridiskajām un medicīniskajām ekspertīzēm, tehnisko ekspertu sertificēšanu un apmācību (kvalifikācijas celšanu), kā arī attiecīgus pakalpojumus Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos;

11) sniedz palīdzību Latvijas Republikas fiziskajām un juridiskajām personām to tiesību un interešu aizstāvībai ārvalstīs jautājumos, kas saistīti ar sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;

12) kārtot prasības, ja starp apdrošinātāju un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju ir strīds par apdrošināšanas atlīdzības izmaksas pienākumu, un pieņem lēmumus par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, kā arī nodrošina apdrošināšanas atlīdzības izmaksu;

13) kārtot Latvijas Republikā dzīvojošo personu prasības sakarā ar Eiropas Ekonomikas zonas valstīs notikušajiem apdrošināšanas gadījumiem un pieņem lēmumus par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, kā arī nodrošina apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, ja:

a) triju mēnešu laikā no šā likuma 36.panta ceturtajā daļā minētā rakstveida pieteikuma saņemšanas dienas ārvalsts apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai tā pārstāvis nav nosūtījis rakstveida informāciju apdrošināšanas atlīdzības pieprasītājam (Latvijas Republikā dzīvojošai personai, kura cēlusi prasību pret ārvalsts apdrošinātāju sakarā ar Eiropas Ekonomikas zonas valstī notikušu apdrošināšanas gadījumu),

b) ārvalsts apdrošinātājs nav iecēlis pārstāvi Latvijas Republikā un Eiropas Ekonomikas zonas valstī notikušā apdrošināšanas gadījumā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona;

14) kārtot Latvijas Republikā dzīvojošo personu prasības sakarā ar Eiropas Ekonomikas zonas valstīs notikušajiem apdrošināšanas gadījumiem un pieņem lēmumus par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, kā arī nodrošina apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, ja:

a) zaudējumus nodarījis Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai citā valstī reģistrēts transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju nav iespējams noskaidrot divu mēnešu laikā pēc Eiropas Ekonomikas zonas valstī notikušā apdrošināšanas gadījuma, kurā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona,

b) nav iespējams noskaidrot transportlīdzekli pēc Eiropas Ekonomikas zonas valstī notikušā apdrošināšanas gadījuma, kurā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona;

15) sniedz atzinumu trešajām personām par apdrošinātāja lēmumu attiecībā uz apdrošināšanas atlīdzības izmaksu;

16) apstiprina apdrošināšanas polišu veidlapas un to aizpildīšanas noteikumus;

17) apstiprina saskaņotā paziņojuma veidlapas un to aizpildīšanas noteikumus;

18) nodrošina Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja biedrus ar apdrošināšanas polišu un saskaņotā paziņojuma veidlapām;

19) sniedz bez maksas tā rīcībā esošo informāciju izziņas iestādēm, prokuratūrai un tiesai to lietvedībā esošo materiālu pārbaudei, izmeklēšanai un iztiesāšanai.

(3) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs:

1) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieprasīt un bez maksas saņemt no Valsts policijas izziņas par ceļu satiksmes negadījumiem, kā arī no citām valsts pārvaldes institūcijām, pašvaldībām un apdrošināšanas sabiedrībām — darbam nepieciešamo informāciju;

2) pārstāvēt ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju vai īpašnieku, ja Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam iesniegts iesniegums par apdrošināšanas atlīdzību un apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007. Skat. Pārejas noteikumus.)

45.pants. Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja pārvaldes institūcijas

Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja pārvaldes institūcijas ir kopsapulce un valde.

46.pants. Kopsapulce

(1) Kopsapulce ir Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja lēmēj institūcija. Kopsapulci veido visi apdrošinātāji.

(2) Kopsapulcei ir tiesības:

1) lemt par pasākumiem pret jebkuru apdrošinātāju, kas nepilda Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja biedra pienākumus;

2) izdot visiem apdrošinātājiem saistošus norādījumus par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu;

3) pieņemt lēmumu par apdrošinātāja izslēgšanu no Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja, ja atkārtoti netiek pildīti šā likuma 17.pantā minētie apdrošinātāja pienākumi;

4) ieteikt finanšu ministram iecelšanai amatā un atbrīvošanai no amata apdrošinātāju pārstāvju konsultatīvajā padomē;

5) lemt par jebkuriem jautājumiem, ko iesniegusi valde vai konsultatīvā padome vai ierosinājis kāds apdrošinātājs;

6) noteikt Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbības nodrošināšanai nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un samaksas kārtību;

7) ieteikt Finanšu un kapitāla tirgus komisijai apturēt vai atņemt attiecīgās tiesības veikt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;

8) lemt par citiem jautājumiem, kas nodrošina šā likuma īstenošanu.

47.pants. Valde

Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja izpildinstitūcija ir Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja valde. Valdes sastāvā ir valdes priekšsēdētājs un divi valdes locekļi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

48.pants. Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja finansēšana

(1) Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbību finansē apdrošinātāji kopsapulces noteiktajā apmērā un kārtībā.

(2) Apdrošinātāju maksājumiem jābūt pietiekamiem, lai nodrošinātu šajā likumā noteikto Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja uzdevumu un mērķu īstenošanu.

(3) Šā panta otrajā daļā minētie apdrošinātāju maksājumi tiek ieskaitīti Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja kontā un izmantojami tikai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbības nodrošināšanai.

49.pants. Sadarbība ar valsts pārvaldes institūcijām un informācijas sniegšana valsts pārvaldes institūcijām par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu

(1) Finanšu ministrs ieceļ amatā un atbrīvo no amata konsultatīvajā padomē šādu institūciju un organizāciju pārstāvjus: pa vienam pārstāvim no Finanšu ministrijas, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas, Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Ceļu policijas, Ceļu satiksmes drošības direkcijas, Satiksmes ministrijas, Zemkopības ministrijas, Latvijas automoto biedrības, Latvijas starptautisko autopārvadātāju asociācijas "Latvijas auto", Latvijas pasažieru autopārvadātāju asociācijas, Latvijas Pilnvaroto autotirgotāju asociācijas, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras un Latvijas Nacionālo kravas ekspeditoru asociācijas, vienpadsmit Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja pilnvarotus apdrošinātājus, kas saņēmuši atļauju nodarboties ar sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu, un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja valdes priekšsēdētāju.

(2) Konsultatīvā padome:

1) izskata un iesniedz Finanšu ministrijai priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem likumos un citos normatīvajos aktos saistībā ar transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;

2) izskata valdes sagatavotos pārskatus par situāciju sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā valstī.

(3) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ne retāk kā reizi ceturksnī sniedz Finanšu ministrijai un Finanšu un kapitāla tirgus komisijai apkopotu informāciju par situāciju sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā valstī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

50.pants. Informācijas sniegšana ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām

(1) Ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir tiesības pieprasīt un saņemt no Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja šādu informāciju:

1) ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāja nosaukumu un adresi, ja šim transportlīdzeklim ir Latvijas Republikas numura zīme;

2) ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līguma numuru, ja ceļu satiksmes negadījuma brīdī šis līgums ir spēkā un ja attiecīgajam transportlīdzeklim ir Latvijas Republikas numura zīme;

3) apdrošinātāja vai tā pārstāvja nosaukumu un adresi, ja ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījis transportlīdzeklis, kuram ir Eiropas Ekonomikas zonas valsts numura zīme, vai transportlīdzeklis, kuram ir trešās valsts numura zīme un ārvalsts apdrošinātāja izsniegta civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polise.

(2) Lai īstenotu savas likumiskās, rakstveidā pamatotās tiesības, trešā persona ir tiesīga pieprasīt un saņemt šādu informāciju par ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai tiesīgo lietotāju — vārdu, uzvārdu un adresi (fiziskajai personai), nosaukumu un adresi (juridiskajai personai), ja šim transportlīdzeklim ir Latvijas Republikas numura zīme.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto informāciju ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā persona ir tiesīga pieprasīt 10 gadu laikā no ceļu satiksmes negadījuma dienas.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

50.¹ pants. Informācijas sniegšana transportlīdzekļa īpašniekam

Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs 15 dienu laikā pēc transportlīdzekļa īpašnieka vai — transportlīdzekļa līzīga gadījumā — līzīga ņēmēja pieprasījuma par tā civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas vēsturi [pieprasījumā norāda transportlīdzekļa numura zīmi un transportlīdzekļa īpašnieka datus — vārdu, uzvārdu, personas kodu (fiziskajai personai), nosaukumu un reģistrācijas numuru (juridiskajai personai)] sniedz šādu informāciju:

1) noslēgtie apdrošināšanas līgumi laikposmā, kas nav mazāks par pēdējiem pieciem gadiem — apdrošināšanas līguma sērija un numurs, apdrošināšanas līguma veids, apdrošināšanas līguma noslēgšanas datums, spēkā stāšanās datums un laiks, darbības beigu datums, apdrošinātājs, ar kuru noslēgts apdrošināšanas līgums;

2) atbilstoši šā panta 1.punktā minētajiem līgumiem sakarā ar apdrošināšanas gadījumiem iesniegto pieteikumu skaits, norādot ceļu satiksmes negadījuma datumu, kā arī to, vai uz šo pieteikumu pamata ir vai nav veikta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

51.pants. Garantijas fonds

(1) Apdrošinātāji izveido un Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs administrē Garantijas fondu. Garantijas fonda mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis:

1) transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis;

2) nenoskaidrots transportlīdzeklis (šajā gadījumā tiek ievēroti šā likuma 35.panta noteikumi);

3) transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis un kura vadītāja vaina nav pierādāma šā likuma 31.panta astotajā daļā minētajā gadījumā;

4) transportlīdzeklis, kurš izgājis no īpašnieka, glabātāja vai lietotāja valdījuma nevis viņa vainas, bet citas personas prettiesisku darbību dēļ;

5) transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātājs atzīts par maksātnespējīgu;

6) Latvijas Republikā reģistrēts transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju nav iespējams noskaidrot;

7) transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātājs vai tā pārstāvis triju

mēnešu laikā no šā likuma 36.pantā minētā rakstveida pieteikuma par apdrošināšanas gadījumu saņemšanas dienas nav nosūtījis rakstveida informāciju apdrošināšanas atlīdzības pieprasītājam (Latvijas Republikā dzīvojošai personai, kura cēlusi prasību pret ārvalsts apdrošinātāju sakarā ar Eiropas Ekonomikas zonas valstī notikušo apdrošināšanas gadījumu);

8) transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātājs nav iecēlis pārstāvi Latvijas Republikā, ja Eiropas Ekonomikas zonas valstī notikušā apdrošināšanas gadījumā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona;

9) Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai citā valstī reģistrēts transportlīdzeklis, ja apdrošināšanas gadījums ir noticis Eiropas Ekonomikas zonas valstī un tajā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona, bet transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju nav iespējams noskaidrot divu mēnešu laikā pēc apdrošināšanas gadījuma;

10) nenoskaidrots transportlīdzeklis Eiropas Ekonomikas zonas valstī notikušā apdrošināšanas gadījumā, kurā ir cietusi Latvijas Republikā dzīvojoša persona. Šajā gadījumā šā likuma 25.panta 1., 2., 3., 6. un 7.punktā minētos mantai nodarītos zaudējumus no Garantijas fonda sedz tikai tad, ja to paredz tās Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvie akti, kurā noticis apdrošināšanas gadījums.

(2) No Garantijas fonda līdzekļiem izmaksā zaudējumu atlīdzību starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos.

(3) No Garantijas fonda līdzekļiem sedz:

1) izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar šo likumu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, un izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā;

2) šajā likumā noteikto kompensāciju apdrošinātājam par apdrošināšanas prēmijas maksājuma samazinājumu;

3) izdevumus, kas radušies, nodrošinot Garantijas fonda līdzekļu glabāšanu un ieguldīšanu;

4) izdevumus, kas radušies, nodrošinot šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4., 5. un 6.punktā noteikto apdrošināšanas atlīdzību izmaksu riska nodošanu pārapirošināšanā.

(4) Ārvalstniekam vai ārvalstu juridiskajai personai, kuras dzīvesvietas vai reģistrācijas valsts normatīvie akti ierobežo zaudējumu atlīdzības izmaksu no Garantijas fonda vai atbilstošas institūcijas attiecīgajā ārvalstī, zaudējumi no Garantijas fonda tiek atlīdzināti, piemērojot šādus pašus ierobežojumus.

(5) No Garantijas fonda līdzekļiem izmaksā zaudējumu atlīdzību vienā no šādiem gadījumiem:

1) ja starp apdrošinātāju un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju rodas strīds par pienākumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību;

2) ja starp apdrošinātājiem rodas strīds par pienākumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, kad zaudējumus trešajai personai nodarījušas vairākas personas, to skaitā transportlīdzekļu vadītāji, un triju mēnešu laikā no brīža, kad iesniegts pieteikums par apdrošināšanas gadījumu, nav iespējams noteikt katra transportlīdzekļa vadītāja atbildības pakāpi.

(6) Garantijas fonda līdzekļus veido:

1) apdrošinātāju veiktās vienreizējās iemaksas;

2) atskaitījumi no sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas prēmijām;

3) apdrošinātāju veiktās papildu iemaksas;

4) Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja regresa kārtībā atgūtie līdzekļi par ceļu satiksmes negadījumā nodarītajiem zaudējumiem;

5) ziedojumi un dāvinājumi;

6) ieņēmumi no Garantijas fonda līdzekļu glabāšanas un ieguldīšanas.

(7) Garantijas fonda turētājs ir Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs. Lēmumus par Garantijas fonda līdzekļu izlietošanu atbilstoši noteiktajiem mērķiem pieņem Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

(8) Garantijas fonda līdzekļu izlietojumu uzrauga Garantijas fonda padome. Padomes sastāvā ir katra apdrošinātāja pilnvarots pārstāvis un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja valdes pilnvarots pārstāvis.

(9) Garantijas fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Garantijas fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtības ievērošanu uzrauga Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. un 23.10.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.11.2008.)

51.¹ pants. Garantijas fonda līdzekļu glabāšana un ieguldīšana

(1) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs Garantijas fonda līdzekļus glabā Latvijas Republikā, citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī (turpmāk arī — dalībvalsts) reģistrētā kredītiestādē.

(2) Garantijas fonda līdzekļu ieguldījumus drīkst veikt un pārvaldīt, noslēdzot līgumu ar Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju par Garantijas fonda līdzekļu pārvaldi:

1) kredītiestāde, kura ir tiesīga sniegt ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus Latvijas Republikā;

2) ieguldījumu brokeru sabiedrība, kura ir tiesīga sniegt ieguldījumu pakalpojumus Latvijas Republikā;

3) ieguldījumu pārvaldes sabiedrība, kura ir tiesīga sniegt pārvaldes pakalpojumus (arī individuāli pārvaldīt ieguldītāju finanšu instrumentus) Latvijas Republikā.

(3) Garantijas fonda līdzekļu ieguldījumi veicami šajā pantā noteiktajā kārtībā, īstenojot tādu ieguldījumu politiku, kas nodrošina šajā likumā noteikto no Garantijas fonda līdzekļiem veicamo maksājumu saistību izpildi un ieguldījumu likviditāti.

(4) Garantijas fonda līdzekļus drīkst ieguldīt:

1) Latvijas Republikas, Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu un to pašvaldību emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos;

2) termiņnoguldījumos kredītiestādē, kura saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai dalībvalstī un kurai ir tiesības sniegt finanšu pakalpojumus dalībvalstī;

3) ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumos (turpmāk — ieguldījumu fonds), ja tie ir reģistrēti dalībvalstī vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī un to ieguldītāji ir tiesīgi bez ierobežojumiem atsavināt savas ieguldījumu apliecības;

4) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, ja attiecīgās valsts ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā, pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma, atbilst investīciju kategorijai;

5) akcijās un citos kapitāla vērtspapīros, ja tie ir iekļauti dalībvalstī reģistrētas fondu biržas (regulēta tirgus) oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā (turpmāk — oficiālais saraksts) vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētas fondu biržas — Starptautiskās fondu biržas pilntiesīgas biedres (locekles) — oficiālajā sarakstā vai tiek tirgoti citos regulētos un atklāti pieejamos finanšu instrumentu tirgos;

6) komercsabiedrību parāda vērtspapīros, ja tie ir iekļauti dalībvalstī reģistrētas fondu biržas (regulēta tirgus) oficiālajā sarakstā vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētas fondu biržas — Starptautiskās fondu biržas pilntiesīgas biedres (locekles) — oficiālajā sarakstā vai tiek tirgoti citos regulētos un atklāti pieejamos finanšu instrumentu tirgos;

7) komercsabiedrību kapitāla un parāda vērtspapīros, ja tie nav iekļauti fondu biržas (regulēta tirgus) oficiālajā sarakstā, bet to emisijas noteikumos ir paredzēts, ka vērtspapīri dalībvalsts oficiālajā sarakstā vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētas fondu biržas — Starptautiskās fondu biržas pilntiesīgas biedres (locekles) — oficiālajos sarakstos tiks iekļauti gada laikā no dienas, kad uzsākta parakstīšanās, lai veiktu darījumus ar šiem vērtspapīriem;

8) nekustamajā īpašumā, kas ir reģistrēts dalībvalstī, ja tam ir vērtējums, kas apliecina, ka ieguldījums atbilst nekustamā īpašuma vērtībai.

(5) Garantijas fonda līdzekļi ieguldāmi, ievērojot šādus ieguldījumu ierobežojumus:

1) ieguldījumi vienas valsts vai pašvaldības emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem;

2) ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos parāda vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem un 10 procentus no viena emitenta emitēto parāda vērtspapīru kopējā apjoma;

3) ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos kapitāla vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem un 10 procentus no attiecīgā emitenta pamatkapitāla un balsstiesīgo akciju skaita;

4) noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 20 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem, bet kopējās prasības pret vienu kredītiestādi nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem, izņemot prasību, kas ir kārtojama pēc pieprasījuma pret līdzekļu turētāju;

5) ieguldījumi vienā ieguldījumu fondā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem;

6) ieguldījumi vienā nedalītā nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem, bet kopējie ieguldījumi nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem;

7) ieguldījumi vienā koncernā esošu komercsabiedrību emitētajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Garantijas fonda līdzekļiem;

8) Garantijas fonda līdzekļus nedrīkst izmantot aizņēmumam un piešķirt aizdevumos, kā arī izsniegt garantijās.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

51.² pants. Informācijas sniegšana Kredītu reģistram

(1) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs Latvijas Bankas noteiktajā apjomā un kārtībā sniedz Latvijas Bankai ziņas par saviem aizņēmējiem un aizņēmēju galvniekiem, viņu saistībām un to izpildes gaitu.

(2) Latvijas Banka uzkrāj un glabā šā panta pirmajā daļā minētās ziņas Kredītu reģistrā, kas izveidots un darbojas saskaņā ar Latvijas Bankas apstiprinātiem noteikumiem.

(3) Ziņu apjomu un kārtību, kādā Kredītu reģistrā iekļautās ziņas tiek sniegtas aizņēmējam, aizņēmēja galvniekam, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam un Finanšu un kapitāla tirgus komisijai, nosaka Latvijas Banka.

(4) Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs nedrīkst no Kredītu reģistra saņemtās ziņas izpaust trešajām personām, izņemot personu, par kuru ziņas saņemtas.

(5) Lai segtu Kredītu reģistra uzturēšanas izdevumus, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs un Finanšu un kapitāla tirgus komisija maksā Latvijas Bankai par Kredītu reģistra izmantošanu. Maksas apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Latvijas Banka.

(6) Ja Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs nepilda šā panta pirmās daļas prasības vai nepamatoti pieprasa Kredītu reģistrā esošās ziņas, Latvijas Banka ir tiesīga uzlikt tam soda naudu līdz 5000 latiem.

(7) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai vai tās pilnvarotai personai ir tiesības pārbaudīt ar Kredītu reģistru saistīto Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja darbību un tās atbilstību Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas un Latvijas Bankas apstiprinātajiem noteikumiem.

(8) Latvijas Banka izmanto Kredītu reģistrā esošās ziņas likumā noteikto funkciju īstenošanai. Latvijas Bankai ir tiesības daļēji segt Kredītu reģistra uzturēšanas izdevumus.

(27.09.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.10.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.11.2008.)

V nodaļa

Sadarbība ar valsts pārvaldes iestādēm

52.pants. Ceļu satiksmes drošības direkcijas un Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras pienākumi transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas pārbaudes un kontroles jomā

(1) Ceļu satiksmes drošības direkcija un Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra pirms transportlīdzekļa tehniskās apskates pārbauda attiecīgā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līguma spēkā esamību.

(2) Transportlīdzekļa tehniskā apskate netiek veikta, ja transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība nav apdrošināta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

53.pants. Valsts policijas tiesības un pienākumi transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas jomā

(1) Valsts policijas darbinieks ir tiesīgs pārliecināties par apdrošināšanas līguma spēkā esamību, izmantojot datus, kuri ir pieejami sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmā, vai pēc apdrošināšanas polises, ja polise ir izsniegta.

(2) Ja pārbaudē konstatēts, ka transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība nav apdrošināta, Valsts policijas darbinieks sastāda attiecīgu administratīvo protokolu, kā arī veic citas normatīvajos aktos noteiktās darbības.

(3) Pēc apdrošinātāja vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja pieprasījuma Valsts policija iepazīstina apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju ar tās rīcībā esošo informāciju par ceļu satiksmes negadījumu un bez maksas izsniedz izziņu par ceļu satiksmes negadījumu, kā arī, ja nepieciešams, pret samaksu izsniedz par attiecīgo ceļu satiksmes negadījumu sastādīto dokumentu kopijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007. Skat. Pārejas noteikumus.)

54.pants. Sadarbība ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru un ārstniecības iestādēm

(1) Pēc apdrošinātāja vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja pieprasījuma Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra sniedz informāciju par:

- 1) cietušajai personai izmaksātā slimības pabalsta apmēru;
- 2) cietušajai personai izmaksātās invaliditātes pensijas apmēru;
- 3) cietušās personas apgādājamiem izmaksātās apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru;
- 4) cietušās personas apdrošināšanas iemaksu algu apmēru par pēdējiem sešiem mēnešiem pirms ceļu satiksmes negadījuma.

(2) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, kas sedz izdevumus, lēmuma pieņemšanai par apdrošināšanas atlīdzību ir tiesīgs:

- 1) rakstveidā pieprasīt un saņemt no ārstniecības iestādes ziņas par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi, kas saistīta ar konkrēto ceļu satiksmes negadījumu (ziņas, ko minētās personas ieguvušas par cietušā ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi, ir konfidenciālas);
- 2) izmantot tiesu medicīnas ekspertīzes atzinumus tikai ar procesa virzītāja rakstveida atļauju;
- 3) nosūtīt cietušo uz medicīnisko izmeklēšanu, kas saistīta ar konkrētajā ceļu satiksmes negadījumā nodarīto veselības kaitējumu.

55.pants. Valsts robežsardzes pienākumi un tiesības transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas pārbaudē, transportlīdzeklīm šķērsojot Latvijas Republikas valsts robežu, kas vienlaikus ir Eiropas Ekonomikas zonas ārējā robeža

Ja pārbaudē konstatēts, ka Latvijas Republikā reģistrēta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība nav apdrošināta, vai tāda transportlīdzekļa, kas parasti atrodas ārpus Eiropas Ekonomikas zonas teritorijas, vadītājs nevar uzrādīt dokumentu, kurš apliecina transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līguma spēkā esamību:

- 1) transportlīdzekļa iebraukšana Latvijas Republikā ir pieļaujama tikai pēc tā īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas;

2) transportlīdzeklim izbraucot no Latvijas Republikas, Valsts robežsardze sastāda protokolu un veic citas normatīvajos aktos noteiktās darbības.

56.pants. Valsts robežsardzes pienākumi un tiesības transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas pārbaudē, transportlīdzeklim šķērsojot Latvijas Republikas valsts robežu, kas vienlaikus ir Latvijas un citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts robeža

(1) Ja pārbaudē konstatēts, ka Latvijas Republikā reģistrēta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība nav apdrošināta, transportlīdzeklim iebraucot Latvijas Republikā vai izbraucot no Latvijas Republikas, Valsts robežsardze sastāda protokolu un veic citas normatīvajos aktos noteiktās darbības. Transportlīdzekļa tālāka kustība ir pieļaujama tikai pēc tā īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas.

(2) Valsts robežsardze vispārējās pārbaudes ietvaros izlases kārtā var veikt pārbaudes attiecībā uz transportlīdzekļiem, kuri parasti atrodas ārpus Eiropas Ekonomikas zonas teritorijas.

(3) Ja tāda transportlīdzekļa, kas parasti atrodas ārpus Eiropas Ekonomikas zonas teritorijas, vadītājs nevar uzrādīt dokumentu, kas apliecina transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līguma spēkā esamību:

1) transportlīdzekļa iebraukšana Latvijas Republikā ir pieļaujama tikai pēc tā īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas;

2) transportlīdzeklim izbraucot no Latvijas Republikas, Valsts robežsardze sastāda protokolu un veic citas normatīvajos aktos noteiktās darbības. Transportlīdzekļa tālāka kustība ir pieļaujama tikai pēc tā īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas.

57.pants. Ceļu satiksmes negadījumu profilakse

(1) Ceļu satiksmes negadījumu novēršanas pasākumu veikšanai apdrošinātāji katru ceturksni ieskaita Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja kontā divus procentus no parakstīto apdrošināšanas prēmiju summas, kas norādīta apdrošināšanas līgumā tā noslēgšanas brīdī, atskaitot šā likuma 10.pantā minētajos gadījumos apdrošinājuma ņēmējam atmaksāto prēmijas daļu. Šā likuma 14.panta otrajā un trešajā daļā minētajos gadījumos parakstītā apdrošināšanas prēmija ir apdrošināšanas līguma noslēgšanas brīdī aprēķinātā prēmija, no kuras atskaitīts apdrošināšanas prēmijas maksājuma samazinājums, ko apdrošinātājam kompensē Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs no Garantijas fonda.

(2) Par naudas izlietojumu lemj Ministru kabineta izveidota konsultatīva institūcija, kuras darbības mērķis ir sekmēt vienotas valsts politikas izstrādi un īstenošanu ceļu satiksmes drošības jomā, lai paaugstinātu vispārējo ceļu satiksmes drošības līmeni valstī, — Ceļu satiksmes drošības padome, ievērojot, ka ne mazāk par pusi no šā panta pirmajā daļā minētajiem līdzekļiem izmanto Iekšlietu ministrijas padotībā esošās iestādes.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

VI nodaļa

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēma

58.pants. Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmas struktūra

(1) Apdrošinātāju, Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja, Ceļu satiksmes drošības direkcijas, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras, Iekšlietu ministrijas un citu institūciju informācijas sistēmas un

reģistri veido sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmu — strukturētu informācijas tehnoloģiju un datubāzu kopumu (turpmāk — informācijas sistēma).

(2) Informācijas sistēmā tiek uzkrāti un apstrādāti dati, kas nepieciešami sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas darbības nodrošināšanai.

(3) Informācijas sistēmas darbībai nepieciešamo datu apjomu un veidus, kā arī datu apmaiņas un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Pienākumu sniegt minēto informāciju ietver līgumos, ko savstarpēji noslēdz šā panta pirmajā daļā minētās institūcijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

59.pants. Apdrošinātāja un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja tiesības un pienākumi, apstrādājot datus informācijas sistēmā

(1) Apdrošinātājam pirms apdrošināšanas līguma slēgšanas ir tiesības saņemt no informācijas sistēmas datus, kas nepieciešami apdrošināšanas līguma noslēgšanai un apdrošināšanas prēmijas apmēra noteikšanai, tostarp datus par iepriekšējo apdrošināšanas līgumu darbības laikā veikto apdrošināšanas atlīdzības izmaksu skaitu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā konstatēto to gadījumu skaitu, kad transportlīdzeklis vadīts, izdarot administratīvus pārkāpumus, par kuriem reģistrē pārkāpumu uzskaites punktus, un noziedzīgus nodarījumus pret satiksmes drošību.

(2) Apdrošinātājam, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, ir pienākums nodot informācijas sistēmai datus par attiecīgo līgumu.

(3) Apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam ir tiesības saņemt no informācijas sistēmas datus, kas nepieciešami apdrošināšanas gadījuma administrēšanai, un pienākums nodot informācijas sistēmai datus par:

1) pieteikto apdrošināšanas gadījumu;

2) pieņemto lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību.

(4) Šajā pantā minēto datu apjomu un sniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5) Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, iegūstot un apstrādājot fizisko personu datus, ievēro Fizisko personu datu aizsardzības likuma prasības.

(6) Pēc datu nodošanas informācijas sistēmai labojumus tajos ir tiesīgs izdarīt tikai tas apdrošinātājs, kas tos nodevis, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1997, 8.nr.; 2000, 3., 23.nr.).

2. Kompleksais līgums un grupas līgums, kas noslēgts pirms šā likuma spēkā stāšanās, ir spēkā līdz šajā līgumā norādītā termiņa beigām.

3. Apdrošinātājam Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs no Garantijas fonda sedz izmaksāto apdrošināšanas atlīdzības daļu, kas pārsniedz apdrošināšanas polises izdošanas brīdī spēkā bijušo apdrošinātāja atbildības limitu, ja apdrošināšanas polise izdota un stājusies spēkā pirms šā likuma stāšanās spēkā vai stāsies spēkā mēneša laikā pēc šā likuma stāšanās spēkā.

4. Šā likuma 19.panta otrā daļa stājas spēkā 2005.gada 1.maijā.
5. Šā likuma 24.pants stājas spēkā 2005.gada 1.janvārī.
6. Šā likuma 48.pants stājas spēkā ar dienu, kad Satiksmes biroja manta, saistības, kā arī saistību nodrošinājums tiek nodots Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam.
7. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai ir spēkā šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:
 - 1) Ministru kabineta 1997.gada 13.maija noteikumi Nr.179 "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas apdrošinājuma ņēmēju interešu aizsardzības fonda nolikums";
 - 2) Ministru kabineta 1997.gada 13.maija noteikumi Nr.180 "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas (rezerves) fonda nolikums";
 - 3) Ministru kabineta 1997.gada 15.jūlija noteikumi Nr.252 "Noteikumi par autotransporta tehnisko ekspertīzi sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā";
 - 4) Ministru kabineta 1997.gada 26.augusta noteikumi Nr.308 "Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības aprēķināšanas kārtību apgādājamiem sakarā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas nāvi";
 - 5) Ministru kabineta 1999.gada 2.februāra noteikumi Nr.31 "Noteikumi par sadarbību sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas apmaiņas jomā";
 - 6) Ministru kabineta 1998.gada 2.jūnija noteikumi Nr.209 "Kārtība, kādā izmaksājama zaudējumu atlīdzība slimokasēm un Valsts obligātās veselības apdrošināšanas centrālajam fondam sakarā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušo personu ārstēšanu".
8. Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas apdrošinājuma ņēmēju interešu aizsardzības fondā uzkrātie līdzekļi tiek ieskaitīti Garantijas fondā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā līdz 2005.gada 1.janvārim.
9. Līdz dienai, kad Satiksmes biroja manta, saistības, kā arī saistību nodrošinājums tiks nodots Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam, ir spēkā Ministru kabineta 1997.gada 13.maija noteikumi Nr.182 "Satiksmes biroja nolikums", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
10. Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir Satiksmes biroja mantas, saistību, kā arī saistību nodrošinājuma pārņēmējs ar dienu, kad Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs reģistrēts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
11. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā līdz 2004.gada 1.septembrim Finanšu ministrija atbilstoši šā likuma prasībām nodod Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam Satiksmes biroja mantu, saistības, kā arī saistību nodrošinājumu. Līdz Satiksmes biroja mantas, saistību, kā arī saistību nodrošinājuma pārņemšanas dienai šajā likumā noteiktās Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja funkcijas pilda Satiksmes birojs.
12. Garantijas fonda līdzekļi līdz 2005.gada 31.decembrim glabājas Valsts kasē.
13. Grozījumi šā likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā attiecībā uz šo punktu izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2012.gada 1.jūnijā. Līdz 2012.gada 31.maijam, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs sedz zaudējumus, nepārsniedzot

noteikto apdrošinātāja atbildības limitu:

1) no 2007.gada 1.novembra līdz 2009.gada 30.novembrim:

a) personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 350 000 eiro ekvivalentu latos saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto valūtas maiņas kursu dienā, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, katrai cietušajai personai, bet par ceļu satiksmes negadījumu nepārsniedzot 2 500 000 eiro ekvivalentu latos saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto valūtas maiņas kursu dienā, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu,

b) mantai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 100 000 eiro ekvivalentu latos saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto valūtas maiņas kursu dienā, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, neatkarīgi no trešo personu skaita;

2) no 2009.gada 1.decembra līdz 2012.gada 31.maijam:

a) personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 2 500 000 eiro ekvivalentu latos saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto valūtas maiņas kursu dienā, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, neatkarīgi no cietušo personu skaita,

b) mantai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 500 000 eiro ekvivalentu latos saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto valūtas maiņas kursu dienā, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, neatkarīgi no trešo personu skaita.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

14. Šā likuma 23.¹ un 51.² pants stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī un attiecas uz apdrošināšanas gadījumiem, kas notikuši pēc 2007.gada 31.decembra.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

15. Grozījumi šā likuma 44.panta otrās daļas 6.punktā attiecībā uz informācijas sniegšanu saskaņā ar šā likuma 51.² pantu stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

16. Šā likuma 4.¹ pants, grozījumi attiecībā uz 8.panta izteikšanu jaunā redakcijā, grozījumi šā likuma 16.panta pirmajā daļā, 17.panta sestajā daļā un 53.panta pirmajā daļā stājas spēkā 2008.gada 1.jūnijā.

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

17. Līdz zemnieku un zvejnieku saimniecību statusa, dibināšanas un darbības pamatnoteikumu tiesiskā regulējuma nodrošināšanai atbilstoši Zemnieku un zvejnieku saimniecību likumam šā likuma 14.panta trešajā daļā minētais apdrošinātāja noteiktās apdrošināšanas prēmijas maksājuma samazinājums attiecas arī uz zemnieka vai zvejnieka saimniecības īpašnieku, kamēr zemnieka vai zvejnieka saimniecība nav ierakstīta komercreģistrā.

(23.10.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.11.2008.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(27.09.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2007.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Eiropas Padomes 1972.gada 24.aprīļa direktīvas 72/166/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un attiecībā uz kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību;

- 2) Eiropas Padomes 1983.gada 30.decembra otrās direktīvas 84/5/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu;
- 3) Eiropas Padomes 1990.gada 14.maija trešās direktīvas 90/232/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;
- 4) Eiropas Padomes 1992.gada 18.jūnija direktīvas 92/49/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, ar kuru groza direktīvu 73/239/EEK un direktīvu 88/357/EEK (Trešā nedzīvības apdrošināšanas direktīva);
- 5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 16.maija direktīvas 2000/26/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, ar kuru tiek grozītas Padomes direktīvas 73/239/EEK un 88/357/EEK (Ceturrtā direktīva par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu);
- 6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 11.maija direktīvas 2005/14/EK, ar ko groza Padomes direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu.

Likums stājas spēkā 2004.gada 1.maijā.

Likums Saeimā pieņemts 2004.gada 7.aprīlī.

Valsts prezidente V.Viķe-Freiberga

Rīgā 2004.gada 27.aprīlī